

Jó Pajtás

2020. VI. 11.

74. évf., 22. szám

Hurrá, itt a nyár!

Az idő nagy kincs – áldozzuk fel álmainkra

Határátlépés útleveél nélkül

Napsütés, strandolás, görögdinnye...

Nyári frizuraötletek

Hurrá, itt a nyár!

Vártad már? Biztosan. Nem volt könnyű az utolsó heteket, hónapokat a laptop és a képernyő előtt tölteni, virtuálisan felelni, dolgozatot írni. Közben valószínűleg mindannyian kitervelték már a vakáció minden pillanatát. Egy mosolyhívogató képes összeállítással kívánunk nektek vidám, gondtalan nyarat!

Az Ausztráliában élő **kurtafarkú kenguru**, más néven **rövidfarkú kenguru** vagy **quokka** a kengurufélék családjába tartozó faj. Ez a kengurufaj családjának és nemének egyetlen képviselője. Az aranyos kis állatok igen népszerűek, és mivel nagyon barátságosak a természetük, könnyen lehet velük és róluk mókás képeket készíteni.

A zseniális kis gekkónak olyan jól sikerült az egyik hétköznapi fotója, hogy egyből elkezdett foglalkozni vele a közösségi média. A kis állat a 80'-as évek diszkótáncos stílusában pózol, és ez az eredeti kép ihlette meg a kreatív és humorral rendelkező felhasználókat. A gekkó belekerült híres filmek és rajzfilmek emlékezetes képkockáiba.

A kéklábú szula (Blue-footed Bobby) egy ritka madárfaj, amely kizárólag a Föld egy keskeny szakaszán – Közép- és Dél-Amerika tengerparti sávjában –, valamint a Galápagos-szigeteken él. Neve a **spanyol bobo szóból származik**, ami azt jelenti, hogy komikus, utalva arra, hogy milyen viccesen jár a szárazföldön. A levegőben ezzel szemben kitűnően manő-

verezik, nagyon mozgékony, és meglehetősen pontosan céloz a magasból a vízben úszó zsákmányaira.

A delfinek érzelmileg nagyon fejlett lények, így tényleg tudnak boldogok is lenni.

A sivatagi róka a legkisebb és talán legbájosabb kutyaféle, így nem csoda, hogy borsos ára ellenére olykor haza is visznek egy-egy ilyen homokszínű sivataglakót. A bajok általában ekkor kezdődnek, ugyanis hamar kiderül, hogy a sivatagi róka nem kutya!

Kellemes és napsütéses nyári pihenőt kívánunk a diákoknak, a pedagógusoknak, a Jó Pajtást olvasó szülőknek, nagyszülőknek, továbbá a lap valamennyi barátjának! A Jó Pajtás következő száma szeptember 3-án jelenik meg, amit már nyomtatott formában is lapozgathattok!

Fladaró Ancsi

Saci panaszkodott, hogy milyen unalmas az élet a sulis és az osztálytársaink nélkül. Nem tudom, nálatok mi a helyzet, de velem aztán mindig történik valami. Anya szerint tehetségem van hozzá, hogy a bolhából is elefántot csináljak, apa általában kuncogva annyit mond, hogy a „mindenféle Rozalindák” a brazil szappanoperákból elbújhatnak mellettem, pedig valójában az események tehetnek mindenről. Olyanok, mint a mesébeli kisgömböc: felbukkannak a semmiből, bekebeleznek, és csak nehezen eresztenek szabadon.

Vegyük például az elmúlt hetet. Hétfőn ránk csörgött a nagy, hogy a kertjében megért az eper, jó lenne leszedni, ha nem akarjuk, hogy a csigák egyék meg helyettünk. Mivel az ősök dolgoztak, rám várt ez a finom feladat. Azt gondoltam, munka közben jól belakmározok, aztán nagyival megiszunk egy hamis kávé (azaz kakaót), és kidumáljuk az életet (ezt a Robi-féle fagyis ügyletet csak ő értheti meg). Erre persze hogy a nyakamba varrták öcsit, akitől egyrészt nem lehet szóhoz jutni, másrészt olyan két bal lába van, hogy háromszor is belehasalt az ültetvény közepébe, lekvárra taposva a finom gyümölcsöt. Kedden Oszkárt, a törpenyuszt vittük állatorvoshoz. Szerencsére semmi baja, de a doktornő azt mondta, hiányzik neki egy barátnő. Azóta mindennap könyörgök otthon, hátha

kapok egy nyuszi kislányt születésnapomra. Szerdán Hajnival a közeli parkba mentünk tollaslabdázni. Fél óra alatt kétszer áztunk el, ráadásul még mindig titkolózok előtte, és ilyen ovis korunk óta nem fordult köztünk elő. Csütörtökön az utolsó online órát is sorra vettem, és lassan elpakoltam a tankönyveket, hiszen pénteken véget ért az idei tanév. Ió-ció-áció-káció-akáció-vakáció, írának a táblára, ha az osztályban lennénk, de így csak a naplomba került bele ez a vicces felirat, jól kiszínezve, körberajzolva. Láthatjátok, úgy repültek a napok, hogy villámcsapásként ért a felismerés: elérkezett a szombat, és én véletlenül igent mondtam Robinak a közös fagyaltozásra. Eskü, hogy nem volt szándékos! Igazából nem is akartam elmenni... de a meghívás óta mindennap beszélünk egy kicsit, és azt hiszem, vagyunk olyan jóban, hogy egy limonádé is beleférjen a dologba. Vesztemre a LCST által is kedvelt cukrászdába telepedtünk le, ki gondolta, hogy pont akkor Hajni és Saci megjelenik majd a színen. A lányok szeme szikrát hányt, én meg majdnem elbőgtem magam: hogyan tölthetik nélkülem a szombat délutánt? A teletömött kisgömböc jól kipukkadt, én meg hirtelen futásnak eredtem. Robi alig bírt utolérni, kezében a félig olvadt csokifagyival loholt utánam a folyópartra. Nesze neked unalmas élet, nesze neked nyári szünet.

Vaszary János (1867–1939): Kislány a réten (1930)

A magyar festő megjárta a világot: tanult Münchenben, Párizsban, járt Rómában is, de leginkább a párizsi festészeti irányok hatottak rá. Kezdeti korszakában a szecesszióhoz kapcsolódott, később realiztikus életképeket festett. Vaszary János képét elnézve egyre jobban várjuk a nyári napfényt!

EZTFILÓZDKI!

Test és lélek

Az egyik leghíresebb filozófiai vita a lélek és a test viszonyáról zajlik, már csaknem kétezer éve vitatkoznak rajta a filozófusok. A vita fő kérdése: hol lakik a lelkünk, szellemünk?

A probléma abból a mindennapi tapasztalatból ered, hogy úgy érezzük, két részből tevődünk össze: testből és lélekből. Az emberek, amikor rád néznek, látják az arcod, hajad, kezéd és az egész tested. De nem tudják, hogy mik érdekelnek téged igazán, min gondolkodsz sokat, milyen érzések kavarnak benned vagy kibe lettél szerelmes. Néhány filozófus emiatt úgy gondolja, hogy a személyiségünk, érzéseink, gondolataink egyszerűen más természetűek, nem fizikaiak, hanem szellemi, lelki eredetűek.

Más filozófusok ellenben úgy gondolják, hogy az, amit a szellemünknek vagy lelkünknek tartunk, az valójában csak az agyi folyamatok következménye, vagyis fizikai eredetű. Történt egy híres eset Amerikában a 19. században, ami akkor felkeltette a filozófusok figyelmét is. Phineas Gage egy baleset túlélésével vált híressé: munka közben szerencsétlenül egy vasrúd szúródott át a fején, súlyos agyi sérülést okozva a férfinak. A hihetetlen túlélő esete orvosi csoda volt, de történt egy furcsaság is: Phineas személyisége a baleset után teljesen megváltozott. A kedves, becsületes, szerény emberből türelmetlen, gonosz, agresszív férfi lett. Ebből orvosok, pszichológusok és filozófusok arra a következtetésre jutottak, hogy a személyiségünk nem lelki, hanem fizikai természetű, hiszen függ az agy fizikai változásától.

Tóth Tamara

...itt van a, itt van a
nagy szünidő!

Meg a bizonyítvány!

Hurrá, hahó:

Három jelest mond,

A többi jó!

Leckénk ezután

A nyár meg az erdő,

A hegy meg a tó.

Hurrá: a tanító

néni, a bácsi

pusztilnivaló,

hisz ő maga mondja,

hogy:

áci, káci, akáci,

nála is jobb a vakáci-

ó – ó – ó !

Szervusz hát, iskola,

iskola udvara,

könyv, lecke, pad ...!

Ti is ilyen örömmel köszöntök el az iskolától, illetve a laptop-
tól, mint ahogyan Szabó Lőrinc írja a versében?

Mert ki ne várná a nyári szünidőt? Hisz mióta nem találko-
zatok az osztálytársakkal? Be kell pótolni!

A sarokba a laptopokkal, s irány a Tisza-part, a Gyöngyszí-
get, esetleg valami jó tábor! Mert aki tavaly ott volt Pacséron
a Játék -, Kamasz- vagy Ifjúsági táborban, azután Péterrévén a
Tisza néptánc táborban, idén is elmegy. Addigra már biztosan
szerveznek nektek valamilyen elfoglaltságot.

Hogy mi a terv a nyári szünidőre, elmeséli az óbcesei **Székács
Dávid**, az adai **Balog Virág Írisz** és **Apró Janka** (Máriás Va-
léria magyartanár nő tanítványai), valamint a bácsföldvári **Mú-
zslai Ágnes** és **Ruzsik Alex** (Szögi Henrietta magyartanár nő
diákjai).

Dávid: Már nagyon várom a nyári szünetet. El is terveztem,
mi mindent csinállok. Először is sátorozunk az udvarban, rosté-
lyozunk, mert azt mindannyian imadjuk. Az idén nem hiszem,
hogy mehetünk a tengerre, így majd eljárunk a barátaimmal
a Tiszára. Mivel szeretek kajakozni, mindennap megyek majd
edzésre. A nagyszüleim is várnak már, úgyhogy majd megláto-
gatom őket is. A legnagyobb örömeimre ott tudnék aludni náluk,
de a barátaimmal is ottalvós bulit szervezünk. Van egy kutyám,
Zeusz, naponta megsétáltatom majd. Mivel nyáron nem kell ko-
rán kelni, esténként filmeket nézek... Tervbe vettem, hogy sokat
olvasok, gitározok, társasjátékozunk, és hosszú bringatúrákat
szervezek. A Fruška gora-i gyalogtúrát se hagyom ki, mivel na-
gyon szeretünk a természetben sétálni. Ha esetleg el tudnánk
menni nyaralni, az igazi ráadás lenne, mielőtt megkezdődik a
következő tanév, amikor már én is felsős leszek.

Vakációóóóóóóóó!

Dávid

Írisz: Az idei nyár egy kicsit más lesz, mint az eddigiek. Azért
is, mert a tanítás sem a megszokott módon történt. De ez nem
akadályoz meg bennünket abban, hogy jól érezzük a nyáron
magunkat, a sok bezártság után újra találkozunk. Alig várom
a barátokkal való fagyizásokat. Arról nem is beszélve, mennyire
várom, hogy kinyisson a medence! Meleg nyári napokon egy hűs
megmártózásnál nincs is jobb. A másik kedvenc tevékenységem
lesz a szörfözés a Tiszán. Arra is esélyt látok, hogy legalább egy
hétre nagyszüleimhez költözzek.

Írisz

Janka

Janka: Sok minden megfordult a fejemben, milyen is lesz az idei nyaram. Már maga a gondolat, hogy eljön a szünidő, a boldogság szárnyán a magasba röpít. A tanítás után nem az ellenőrzőkön, a dolgozatokon jár majd az eszem, hanem azon, hogy hogyan vegyem rá barátaimat, hogy menjünk el a városba szórakozni, fagyizni. Júniusban a könyveimet, a füzeteimet a szekrénybe dugom, hogy ne is lássam. A szüleimnek is segítek a gyümölcsösben... Legjobban azt várom, hogy lemenjek a Tiszára a barátaimmal, hogy cseveghessünk kedvünkre, meg lubickolhassunk...

Alex: Szeptemberben már hetedikes leszek, de előtte vár rám a nyári szünet, amit már nagyon várok. Terveim között szerepel, hogy meglátogatom a nagyszüleimet, és a tatámmal elmegyünk pecázni. A pecázás egyike a kedvenc hobbijaimnak. Elhatároztuk a barátaimmal, hogy nyaralás helyett az idén Bácsföldvárnál, a Gyöngyszigeten fogunk kikapcsolódni, ahol lehetőség van pecázásra, úszásra, sátorozásra...

Alex

Ott mindig gyorsan múlik az idő. Nemcsak pihenéssel tervezem tölteni a nyarat, hanem segítek édesapámnak a műhelyi munkálatokban. Bácsföldváron minden évben megszervezik a Palacsintafesztivált, ilyenkor remek programoknak lehetünk részesei, és jobbnál jobb palacsintákat kóstolhatunk meg. A nyári szünet mindig egy szempillantás alatt elmúlik, de remélem, hogy szeptemberre sok szép nyári emlékkal leszek gazdagabb.

Ágnes: Még az év elején elterveztem, hogy hogyan fogom tölteni a nyári szünidőt, de sajnos a koronavírusos helyzet miatt minden újratervezést igényel.

Szerettem volna elutazni tengerre, először a szüleimmel, úgy, mint tavaly, utána pedig a nagyszüleimmel is. Mamáék eltervezték, hogy a tanév befejezése után elmegyünk egy pár napra az egerszalóki fürdőbe. Most azon gondolkodom, ha ez nem valósul meg, akkor jó lenne bár Kishegyesre elmenni a barátnőmhöz. Az utazgatás csupán csak álom marad számomra, mert a helyzet miatt nem hinném, hogy megvalósul. Itthon nagy munka vár rám. Egyebek mellett vigyáznom kell a testvéreimre és Hannára. Szeretem őket, jól szórakozunk Hannával, igazi lányok

programokat tartunk, például kifestem a körmét. Összefogunk mi, csajok. Idén házfelújítás vár a családomra, már egy ideje nézegetem, hogy milyen bútorok legyenek a szobámban. Szép elképzeléseim vannak, de még mindig nem választottam ki, mit is akarok. A legnagyobb álmom, hogy új szobában kezdjem az új tanévet. Nyaralás helyett az udvarban felállítjuk a medencét, és abban fogunk lubickolni a kicsikkel. A lényeg, hogy a családommal együtt töltsöm a nyári szünidőt, hiszen nekem ők a legfontosabbak.

Vége a távoktatásnak, de azért még mindig szívesen gondolok vissza a magyarórákra; nemrég a hetedikes házi olvasmányt, Fekete István Tüskevár című regényét mutatta be a tanárnő. Nagyon szép történet, ajánlom mindannyiútoknak, de különösen a leendő hetedikeseknek, olvassák el a nyáron, jól fognak szórakozni. Sőt, ha megtetszett, a Téli berek című folytatását is el lehet olvasni.

Jó szórakozást, kellemes szünidőt, jó olvasást!

Koncz Erzsébet

Ágnes

Az idő nagy kincs – áldozzuk fel álmainkra

A karantén időszaka minden fiatal számára mást jelentett: a félig olvasott könyvek elolvasását, a félbeszakadt videójátékok befejezését vagy egy új hobbi elsajátításának idejét. **Szabó Szintia** hetedik osztályos tanuló a lehetőségek tárházát fedezte fel a karantén idején. Új hobbit talált magának, méghozzá a műkörömépítést! Hozzáállása motiválóan hathat azokra, akik a szabadidős tevékenységek kényes útvesztőiben botorkálnak.

– **Mikor kezdtlél körömépítéssel foglalkozni?**

– A karantén ideje alatt kezdtem foglalkozni ezzel a remek hobbiival. Az ötletet azért tartom jónak, mert a következő években a hasznomra tudom fordítani a műkörömözést. A sul mellett lesz egy kis saját jövedelem is, ami elég motiváló. Hiszen mindegyik fiatal megőrül annak a pénznek, amit maga termeltett elő, tehát a munkába fektetett idő és energia megtérül. Az internet pedig egy igazi jóbarát, szóval nem volt nehéz dolgom a tanulással. Milliányi videó, cikk szól erről a szakmáról, és ezek voltak segítségemre az elsajátítás során. A gyakorlati részénél az anyukám volt legnagyobb segítségemre. Az ő körmen próbáltam ki azokat a trükköket, praktikákat, melyekről olvastam, melyeket láttam vagy hallottam a témával kapcsolatban.

– **Hány óráig tartott, mire az első munkád elkészült?**

– A körömépítés folyamata először kissé hosszadalmas volt. Három-négy órát vett igénybe, ami nem kevés. A végeredménnyel nem voltam teljesen elégedett. Nem vettem figyelembe azt, hogy először csinálom, hogy nincs még tapasztalatom. A maximalizmusomból kifolyólag nem szeretek olyan munkát kiadni a kezemből, mellyel nem vagyok teljes mértékben elégedett. De hát, mint mondani szokták, a gyakorlat teszi a mestert.

– **Milyen kellékeket kellett beszerezned?**

– Azokat a kellékeket, amelyek ehhez a szakmához, hobbihoz kellenek, egy szaküzletben tudtam megvásárolni. Az eladók mind képzett szakemberek, akik tudtak nekem segíteni abban, hogy melyek lennének a legmegfelelőbb termékek számomra. Az egyik legfontosabb eszköz az UV-lámpa, amit a gél megkötésére használnak. Emellett kellenek különféle körömápoló lakkok, fertőtlenítőszer, hiszen ezek segítségével elkerülhetők a fertőzések, a köröm- és bőrbetegségek. Reszelők kellenek a körömök, illetve az építő gél formázásához. Egy csiszológép, ami a megfelelő gél előkészítésére szolgál, illetve a köröm felületének a megmunkálására is alkalmas. Ezután pedig a színes géllakkok közül válogattam. A lányok nagyon át tudják érezni, hogy mennyire nehéz ilyenkor választani. Temérdek árnyalat egy színskálába tömörülve, és válsztanod kell az árnyalatnyi különbségekből. Kemény dió!

– **A szüleid örültek, hogy új hobbiába kezdtlél?**

– A szüeim támogattak. Egyrészt tudják, hogy általában céltudatos vagyok, másrészt az akaratom is megvan hozzá. Kellő kitartás, aprólékoság és türelem szükséges. A tanulással egy jó időbeosztás segítségével összeegyeztethető. Amit pedig az ember szeretne, arra tud időt áldozni.

– **Később is szeretnél műkörömözéssel foglalkozni?**

– A későbbiekben is szeretném folytatni és fejleszteni az eddig tanultakat, valamint, ha lehetőségem adódik, egy tan-

folyamat szeretnék elvégezni, és diplomát szerezni. Amit még hozzátennék: az idő nagy kincs, tehát olyan dolgokra áldozzuk fel, melyek az álmaink között szerepelnek. Mert amikor olyan dolgokat csinálhatsz, melyek feltöltenek, akkor tudsz igazán boldog életet formálni, teremteni magadnak.

T. O.

Emlékezés

Magyar vagyok címmel tartottak ünnepi megemlékezést június 4-én a nemzeti összetartozás napjának 10. és a trianoni békeszerződés aláírásának 100. évfordulója alkalmából Óbecsén, a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben. A Himnuszt a Kiscimbora táncsoport lányai énekeltek, majd **Fenyvesi Szilviának**, a Népkönyvtár könyvtárosának ünnepi beszéde következett. A rendezvényen versek és népdalok hangzottak el a magyarságról, a szülőföldről és a hazaszeretetről **Dezső Dóra** versmondó és **Szűcs Miklós** népdalénekes előadásában, akik Kunszentmártonról érkeztek. Többek között hallhattuk Reményik Sándor, Petőfi Sándor, Babits Mihály, József Attila, Márai Sándor verseit. A Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör kistermében megrendezett megemlékezésen **Illés Péter**, a Csongrádi Információs Központ, Csemegi Károly Könyvtár és Tari László Múzeum igazgatója ünnepi beszédében Trianont valamiféle világítótoronyhoz hasonlította, amely megmutatja az irányt, hogy hol vagyunk, mik vagyunk, honnan jöttünk és hová tartunk.

Az ünnepi megemlékezést az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör és az Óbecsei Népkönyvtár szervezte.

K. E.

A TUDOMÁNY NAGYJAI

Szent-Györgyi Albert

Született: 1893. szeptember 16-a, Budapest

Elhunyt: 1986. október 22-e, Woods Hole (USA)

Találománya: C-vitamin

A paprikát mi, magyarok tettük híressé, bár e növény nem őshonos nálunk. A magyar kertészek nagy szeretettel és hozzáértéssel gondozták, nemesítették kedvenc fűszernövényüket, aminek eredményeként számos változatát sikerült kitenyészteni. A Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert a paprika segítségével fedezte fel a C-vitaint.

A C-vitamin, azaz aszkorbinsav, amiből legalább 50-60 milligrammra szüksége van naponta az egészséges szervezetnek, olyan anyag, amelyből az 1930-as évek elején a legtöbb éppen Porlódon volt, ahová Szent-Györgyit egyetemi tanárnak nevezték ki.

Mindössze 25 grammnyi por volt egy kis üvegcsében belőle a zsebében, amikor Porlódra érkezett. Mindig is gyanakodott rá, hogy a vegyület a C-vitaminnal azonos, de mivel a vitaminokat szerinte enni kell elsősorban, ezért úgy gondolta, inkább a szakácsoknak kell vele foglalkozniuk, mintsem a tudósoknak.

Meg is kapta a Nobel-díjat. Büszkeségére árnyék sem vetült: meg volt győződve arról, hogy olyasmivel vitte előre a tudományt, ami aztán végképp nem szolgálhatja az öldöklést. Hamar kijózanodott azonban: egy német gyárban a tengeralattjárók matrózai számára állítottak elő aszkorbinsavat, lehetővé téve, hogy hónapokig a nyílt tengeren folytassák halálos küldetésüket anélkül, hogy a skorbut végeznék velük.

Mennyi adatot fogyasztanak a mobilalkalmazások?

Nem árt tudni, hogy hány megabyte adatot használunk fel, miközben a barátainkkal beszélgetünk a Zoomon, megnézünk egy sorozatot, vagy végigpörgetjük az Instagram feedünket. A jó hír, hogy a legtöbb alkalmazásnak van valamilyen adatforgalom-csökkentő funkciója, bár hogy ez mit takar, az apponként eltérő: az androidos Chrome „Egyszerűsített mód” funkcióját bekapcsolva például 10-20% adatforgalmat is megspórolhatunk (igaz, ez függ attól is, hogy milyen oldalakat nézünk), míg az Instagram „Csökkentett adatforgalom” gombja csupán annyit csinál, hogy a videókat nem tölti be automatikusan, így az is előfordulhat, hogy semennyi adatot nem takarítunk meg vele. Lássuk a legközvetlenebb alkalmazások fogyasztását!

Zoom

Az egyik legnépszerűbb videochat-alkalmazásnak a koronavírus-járvány hozta meg az igazi áttörést, Olaszországban például a napi felhasználók száma a februári 25 ezerről márciusra 177 ezerre ugrott. Azzal nem árulunk el nagy titkot, hogy a videostreaming meglehetősen komoly adatforgalmat generál, viszont talán kevesebben gondolnak arra, hogy itt a videókat nem csak le-, hanem fel is töltjük egyszerre, így a forgalom rögtön duplázódik. Normál videochat esetében, vagyis ha csak egy partnerrel beszélgetünk, a Zoom a legalacsonyabb felbontásban óránként 540 megabyte adatforgalmat generál, 720p-s felbontásnál viszont már 1,08 GB-tal, Full HD felbontás esetén pedig 1,62 GB-tal kell számolnunk. Csoportos beszélgetésnél megnő az adatforgalom, ebben az esetben óránként 810 megabyte, 1,35 GB- 2,4 GB adatmennyiségre számíthatunk, a felbontástól függően.

Youtube

Egy forgalomfigyelő szoftverrel tesztelték, hogy különböző felbontásokban és képfrissítési sebességnél mennyi adatot fogyasztanak az egyes videók. Ennek megfelelően az eredmények igen széles skálán mozognak.

- 720p-s felbontásnál: 1,2-27 GB
- Full HD felbontásnál: 2,5-4,1 GB
- QHD felbontásnál: 2,7-8,1 GB

Instagram

Elsőre talán meglepő lehet, de az Instagram meglehetősen jó étvágyal tudja felzabálni az adatkeretünket, ami jobban belegondolva nem akkora csoda, hiszen az alkalmazást arra találták ki, hogy a végtelenségig görgessük benne az újabb és újabb képeket. Egy kép mindössze 0,5 megabyte, míg egy Instagram-sztori 0,4 megabyte adatot használ fel, ennek ellenére a mérések alapján mindössze öt perc instázással 60-90 MB adatforgalmat lehet generálni, ami egy órára átszámolva 720-1080 megabájt adatot jelent.

Kérdezz-felelek

A klorofilltól a rettentő gyíkokig

Mi a klorofill?

A növény sejteiben található zöld pigment. A fotoszintézisben nagy szerepe van, mert az elnyelt fényenergiát továbbítja a vízbontó és a szén-dioxidot asszimiláló rendszerhez. Sötétben a levelek elhalványulnak, mert nincs bennük klorofill, fény hatására viszont gyorsan kizöldülnek.

Miért hasznosak a rétek?

Nedvességükkel felfrissítik a környezetet, táplálják a talajt, és megakadályozzák a földcsuszamlásokat. A növényeknek bőséges, állandó táplálékra van szükségük, amelyet a folyamatosan növekvő gyökereikkel szívnak fel. A gyökerek minden évben kicserélődnek, az elhaltak szétbomlanak, így nagyon sok mikroorganizmusnak szolgálnak táplálékul.

Mik a mikroorganizmusok?

Egyszerű és kisméretű szervezetek, amelyek az elhalt növények és állatok bomlását végzik, ezáltal elősegítik a humusképződést.

Miért nem illatos minden virág?

A virágok kellemes illata arra való, hogy a beporzást, megtermékenyítést végző rovarokat odacsalogassa. Vannak virágok, melyeknek olyan erős az illatuk, hogy nem szabad éjszakára a szobában hagyni őket, mert megfájdul tőlük a fejünk. Akadnak olyanok is, melyeknek nincs illatuk. Ezeknél a megporzást a szél végzi el, ezért nincs illatuk.

Miért csukja össze a szirmait este néhány virág?

Azok a növények hajtják össze este tarka szirmaikat, amelyek nagyon szeretik a meleget és a fényt. A nyári kertekben, napos erkélyeken érzik igazán jól magukat. Ha árnyékba kerülnek, vagy amikor a nap már lebukott, fokozatosan összecukják szirmaikat. Csak a napsugarak érintésére nyílnak ki ismét.

Hány éves a fa?

Ha egy kidöntött fa törzsét jobban megnézzük, évgűrűket, jellegzetes ka-

rikákat láthatunk. Ezek évente fejlődnek, minden évben eggyel több van belőlük, ezért lehet róluk a fa korára következtetni. Nem minden fa visel évgűrűket, így például a trópusokon, ahol az időjárás nem változik olyan szélsőségesen, mint Európában, a fáknak nincsenek évgűrűik.

Miért tud beszélni a papagáj?

Valójában nem beszél, csak az emberi beszédet utánozza, de nem érti azt. Az igazi beszédművész a papagájok közt a jákó, az afrikai szürke papagáj. Önálló mondatokat is képes megtanulni, és ugyanolyan hangon ismétli, mint a gazdája.

Miért gyűrűzik a madarakat?

Sok izgalmas kérdésre csak így kaphatunk választ. Megtudhatjuk, hová vonulnak ősszel a gólyák, visszatérnek-e a fészükre a fecskék, és ugyanazok költenek-e ott ismét, mint amelyek szeptemberben elrepültek. Egyik gólya, fecske olyan, mint a másik, csupán a lábukon viselt gyűrű különbözteti meg őket egymástól.

Miért fáj a darázs- és szúnyogcsípés?

A darazsak nem csípnek, hanem ijedtükben hegyes fullánkjukkal védekezésül szúrnak. Ekkor parányi méregadagot juttatnak a keletkező sebbe, ami égető érzést okoz, és a szúrás környéke megdagad. Veszélyes a sárga potrohú, nagy testű

lódarázs szúrása arra, aki érzékeny rá. A nőstény szúnyogok viszont vérrel táplálkoznak.

Köpköd-e a kígyó?

Dél-Afrikában él egy kobrafaj, mely képes arra, hogy a mérgét kétméteres távolságban is a zsákmányára köpje.

Melyik a leghosszabb kígyó?

A kockás pítón, amely Ázsia délkeleti részén él. A leghosszabb példány, amelyet eddig láttak, majdnem 10 méteres volt.

Ki fedezte fel a dinoszauruszokat?

Gideon Mantell angol szülészorvos lelkes gyűjtője volt az ásványoknak és a kőületeknek. 1820-ban a feleségével néhány nagy méretű kőbe ágyazott fogat talált. Hosszas vizsgálódása után az volt a véleménye, hogy a fogak és a csontok egy óriási hüllő maradványai lehetnek. A lényt elnevezte Iguanodonnak, ami leguánfogút jelent. Ásatásai, kutatásai eredményeként további óriáshüllő-maradványokat is talált. 1841-ig ezeknek az élőlényeknek még nem volt csoportnevik. Végül Sir Richard Owen ötlete alapján dinoszauruszoknak, rettentő gyíkoknak nevezték el őket.

Mivel gurigázik a galacsinhajtó bogár?

Trágyából készített golyókkal, melyeket hátrafelé haladva a középső és hátulsó lábpárjukkal gurítanak. Ha laza talajra bukkannak, addig kotorják a földet a galacsin alól, amíg le nem süllyed.

A dolgok nem mindig azok, aminek látszanak

Két utazó angyal megállt, hogy az éjszakát egy tehetős család házában töltsse el. A család udvariatlan volt, és megtagadta az angyaloktól, hogy a nagy ház vendégszobájában pihenjék ki magukat. Ehelyett egy kis helyet kaptak a hideg pincében. Amikor kinyújtóztak a kemény padlón, az idősebb angyal meglátott egy lyukat a falon és kijavította azt. Amikor a fiatalabb angyal kérdezte, miért, az idősebb angyal így felelt: „A dolgok nem mindig azok, aminek látszanak.”

A következő éjjel mindketten egy nagyon szegény, de vendégszerető paraszt és felesége házában pihentek. Miután azt a kevés ételt is megosztották velük, amilyük volt, átengedték az angyaloknak az ágyukat, ahol ők jól aludtak. Amikor a következő napon a nap felkelt, az angyalok könnyek között találták a parasztot és a feleségét. Az egyetlen tehenük, akinek a teje az egyedüli bevételük volt, holtan feküdt a mezőn.

A fiatal angyal dühös lett és kérdezte az idősebbet, hogyan hagyhatta, hogy ez megtörténjen. Az első embernek mindene megvolt, mégis segítettél neki, vádolta. A második családnak kevese volt, és hagytad, hogy elpusztuljon a tehenük.

A dolgok nem mindig azok, aminek látszanak, mondta az idősebb angyal. Amikor a nagyház hideg pincéjében pihentünk, észrevettem, hogy a falon lévő lyukban arany van. Mivel a tulajdonos olyan mohó volt és nem akarta megosztani szerencsés sorsát, betapasztottam a falat, hogy ne találhassa meg. Amikor a utolsó éjszaka a paraszt ágyában aludtunk, jött a Halál angyala, hogy elvigye a feleségét. Helyette odaadtam a tehenet.

„A dolgok nem mindig azok, aminek látszanak.”

A vízhordó és a cserépedény

Kínában egy vízhordónak volt két nagy cserépedénye. Annak a botnak egy-egy végén lógtak, amit a nyakában hordott. Az egyik edényen volt egy repedés, míg a másik tökéletes volt, és mindig egy teljes adag vizet szállított. A pataktól a házig tartó hosszú séta végén a megrepedt edény már csak félig volt vízzel. Két teljes évig ment ez így: a vízhordó csak másfél edény vizet szállított a házába.

Természetesen a tökéletes edény büszke volt teljesítményére, hiszen feladatát jól teljesítette. De szegény törött cserép szégyellte a tökéletlenségét, és nyomorultul érezte magát, hogy csak fele annyit tudott teljesíteni.

Két év keserűség után egyik nap megszólította a vízhordót a pataknál:

– Szégyellem magam, mert a víz szivárog egész úton hazafelé.

A vízhordó így válaszolt a cserépedénynek:

– Észrevetted, hogy virágok az ösvényen csak a te oldaladon nőnek, s nem a másik cserép oldalán? Ez azért van így, mert én mindig tudtam a hibámról és virágmagot szórtam az ösvénynek erre az oldalára. minden nap te locsoltad őket, amíg visszasétáltunk. Két éve leszedem ezeket a gyönyörű virágokat, hogy az asztalt díszítsem velük. Ha te nem lennél olyan, amilyen vagy, akkor ez a gyönyörűség nem ragyogná be a házat.

Katherine Paterson

Híd Terabithia földjére

(Részletek)

Jess az erdő bizonyos részeit nem kedvelte. Azokon a részeken majdnem úgy érezte magát, mint a víz alatt, de ezt inkább nem említette.

– Lehetne egy mágikus királyság, mint Narnia, ahová csak úgy juthatsz el, ha átrendülsz ezen a mágikus kötélén. – Leslie egyre inkább izgalomba jött. Csillogó szemmel megragadta a kötelet. – Gyere, keressünk egy helyet, ahol felépíthetjük a várkastélyunkat!

Mindössze néhány méternyit sétáltak be az erdőbe, amikor Leslie megtorpant.

– Mit szólsz ehhez? – kérdezte.

– Rendben – egyezett bele Jess gyorsan; megkönnyebbülten vette tudomásul, hogy nem kell beljebb menniük. Természetesen követte volna a lányt tovább is, hiszen nem volt gyáva, és szívesen tett volna felfedezőutakat a magas fenyők örökké sötét törzsei közé, ám állandó tartózkodási helyként szívesebben választotta volna ezt a pontot itt, ahol a somfák és bokrok bújócskát játszottak a tölgyek és örökzöldek kötött, és a nap aranyló pászmái fényes foltokat rajzoltak a lábuk elé.

Leslie Terabithiának nevezte el titkos földjüket, és kölcsönadta Jessnek Narniáról szóló könyveit, hogy a fiú is tudja, miként folynak a dolgok egy mágikus királyságban: hogyan kell védeni a fákat és az állatokat, és hogyan kell viselkednie egy uralkodónak. Ez volt a legnehezebb részé. Amikor Leslie beszélt, olyan felségesen gördültek le ajkáról a szavak, hogy azonnal el lehetett őt képzelni királynőként.

Jess azonban az angollal is csak nehézkesen boldogult, nemhogy egy király költői nyelvezetével.

Értett viszont a barkácsoláshoz. A Miss Bessie legelője melletti szemétdombról hozott deszkákat, és a kijelölt helyen felépítette a kastélyt. Leslie megtöltött egy másfél literes kávésbödönt rágcsalni-valóval és szárított gyümölcsökkel, egy kisebbet pedig madzaggal és szögekkel. Találtak öt régi Pepsi-Colas üveget, ezeket kimosták, és megtöltötték vízzel, mint Leslie mondta, „ostrom esetére”.

Akárcsak Isten a Bibliában, megnézték művüket, és igen jónak találták.

– Rajzolhatnál nekünk egy képet Terabithiáról, itt lóghatna a kastélyban – mondta Leslie.

...

– Szeretném felolvasni nektek ezt az írást, két okból is. Az egyik, hogy csodálatosan van megfogalmazva. A másik,

hogy egy igazán szokatlan időtöltésről szól... egy lánynak. – Mrs. Myers Leslie-re villantotta híres első napi mosolyát. A lány a padját nézte. Mrs. Myers kedvencének lenni igazi átoknak számított Lark Creek-ben. – „Oxigénpalackos merülés”, Leslie Burke-től.

Mrs. Myers éles hangja mókás kis töredékekké bontotta Leslie mondatait, de a lány szavainak ereje még így is a sötét víz alá ragadta Jess-t. Hirtelen azon vette észre magát, hogy alig kap levegőt. Mintha a maszkja megtelt volna vízzel, és nem érhetett el időben a felszínt. Fuldokolva verejtékezett. Megpróbálta legyűrni a pánikot. Ez tehát Leslie Burke kedvenc időtöltése. Épeszü ember nem választja az oxigénpalackos merülést kedvenc hobbijának. Leslie azonban rendszeresen művelte. Nem félt lemerülni a sötétség és a levegőtlenység világába. Atyám, gondolta Jess, micsoda gyáva számár vagyok! Hogyan foghatta el a reszketés pusztán attól, hogy Mrs. Myers felolvasását hallgatta? Még Joyce Ann-nél is gyermektegebbnek érezte magát. Apja elvárta tőle, hogy férfi legyen, erre ő hagyja, hogy egy alig tízéves lány halálra rémítse azzal, hogy elmeséli, mit lehet látni a víz alatt. Ostoba, ostoba, ostoba!

Határátlépés títlevél nélkül

Hogyan lehet átlépni egy mese- vagy fantáziavilágba? Narniába egy ruhaszekrényen keresztül (is), Fantáziába egy könyv segítségével, az óriások földjére az égig érő paszulyt megmászva. Terabithiába viszont egy kötélhágcsón átlendülve. De ez a fizikai megérkezés még nem teljes, ugyanis Terabithia országát a főhősök képzelőereje al-

kotja meg és építi tovább. Ez a közös alkotómunka a hétköznapi világ durvasága, a főszereplő karakterek problémái, szorongásai előli menekülőút. A címéli híd megépítése egy szívszorító eseményhez kötődik, de egyben a főhős fejlődésének, az akadályok legyőzésének, mondhatni áthidalásának jelképe is.

Az Iránytű is, akárcsak ti, mátol vakációzni indul. Minden könyvmoly-nak és a rovatba csak alkalmanként belelapozónak is feledhetetlen, boldog pillanatokat és persze remek olvasmányokat kíván:

Herédi Károly,
az Iránytű szerkesztője.

Jelige: Májusi eső

Kedves Bizi !

Hetedikes lány vagyok, akinek az osztálytársaival van gondja. Elsősorban a fiúkról van szó. Már egy jó ideje, amikor együtt van az osztály, azzal csúfolnak, hogy csúnya vagyok. Ilyenkor rettenetesen rosszul érzem magam. Amíg nem jött ez a koronás helyzet, sokszor még az iskolába se volt kedvem menni, csak ne lássam és hallgassam őket a szünetekben. Szerintem és a barátnőim szerint is egyáltalán nem vagyok csúnya, de amióta cikiznek és mást se hallok tőlük, csak gúnyolódást, kételkedni kezdtem önmagamban. Lehet, hogy igazuk van. Mind gyakrabban nézegettem magamat a tükörben. Azt kérdezem folyton magamtól, hogy tényleg olyan csúnya vagyok-e, ahogyan mondják. Úgy érzem, hogy romokban heverek. Az önbizalmam nulla az utóbbi időben. Nem tudom, mit is tehetnék, hogy leszálljanak rólam, és újra jól érezzem magam a saját bőrömben.

Válasz:

Nem hiába mondják, hogy a májusi eső aranyat ér! Remélem, a te esetében is elmosta a negatív dolgokat annak köszönhetően, hogy nincs személyes kontaktusotok az iskolában. Remélem, azért a cikizés nem került át a virtuális világba, hisz az utóbbi hónapokban ott volt inkább kapcsolatotok. Valójában az a legfontosabb, hogy ne merülj el az önsajnálatban. Úgy érzed, hogy rád szálltak, csak téged piszkálnak. Ez biztosan nem segít az önbizalmaid megerősítésében. Hunyd le a szemedet, mélyeket lélegezzél, és képzelj el egy gondolatbeli táblát. Erre írd fel az osztálytársaid szavait, és ugyanúgy egy képzeletbeli szivaccsal töröld is le a mondatokat. Arra összpontosíts inkább, hogy te mit gondolsz önmagadról. Jó lenne, ha felírnád, feltérképeznéd mindazt, amit szeretsz önmagadnál. Ezeket a tulajdonságokat írd fel a gondolatbeli táblára, és ha ezt többször megismétled, idővel helyrebillen a mérleg. Arra gondold, hogy ha tényleg olyan csúnya lennél, akkor biztos, hogy a fiúk nem foglalkoznának annyit veled. Inkább az lesz, hogy nagyon is tetszel nekik, és próbálják elrejtetni a valódi érzéseiket, mert ha kitudódna, bizony ők válnának az élcélődés célpontjává. Hogy tovább erősítsd az önbizalmaidat, jó lenne, ha keresnél olyan elfoglaltságot, hobbit, amiben sikeres lehetsz, és abban igyekeznél sikereket elérni. Lehet ez kézmű-

veskedés, gyöngyözés, nyelvtanulás, versmondás, valamilyen sporttevékenység, tánc stb. Biztos vagyok abban, hogy el fog jönni az az idő, amikor másként viszonyulnak majd hozzád. Biztos az is, hogy a barátnőid között vannak olyan lányok, akik melletted állnak, és segítenek átvészelni ezt az igencsak rázós időszakot, amíg a fiúk le nem nyugszanak, és nem találhatnak más elfoglaltságot maguknak. Sokszor az is segített, ha a cikizett egyén nem reagált a csúfolódásokra, ha nem mutatta ki, hogy fölidegesítették, hogy fájdalmat okoztak neki, vagy ha éppen nevetett, illetve humorral ütötte el a cikizők próbálkozásait. Ha látják, hogy téged nem izgat, amit mondanak, tovább már nem lesz számukra érdekes az élcélődés.

Jelige: Violaszál

Kedves Bizalmas sorok!

Hatodikos lány vagyok, és van egy óriási problémám. Van

egy fiú az osztályomból, aki járni akar velem, és amikor csak teheti, csapja nekem a szel, udvarol. A gond az, hogy nekem nagyon nevetségesek a próbálkozásai, mert egy fejjel alacsonyabb nálam, és még fiatalabb is. Ő nagyon szeretné, ha járnánk, ami nekem egyáltalán nem tetszik. Ennek még a gondolatára is elfog a nevetés! Hogyan passzoltassam le magamról? Segíts, hogy nyugton hagyjon!

Válasz:

Kedves Violaszál! Bármennyire is nevetséges, becsülnöd kell a fiú bátorságát, mert nem egyszerű dolog szerelmet vallani valakinek. Igazából, te már döntöttél, a fiú nem az eseted, és ezt meg is mutatód neki. A fiú nem tetszik, nem akarsz vele járni. Kész. Még csak annyit kell megtenned, hogy azt, hogy nem az eseted, ha csak lehet, négy szemközt, közöld is vele. Ne feledd, hogy bárkiről is lenne szó, mindig úgy

viselkedj vele, ahogyan te is szeretnéd, hogy veled viselkedjenek egy ilyen esetben. Azonban jó lenne, ha átgondolnád, nehogy az legyen a valóság, hogy a fiú és az udvarlása mégis tetszik neked, és csak azért nem akarsz vele járni, mert alacsonyabb nálad. Valójában attól félsz, hogy mit szólnak majd a többiek. Gondold arra is, hogy nem a testmagasságtól függ, hogy valakivel jól érezed-e magadat, hogy az a valaki megdobogtatja-e a szívedet, hogy vonzó-e a számodra. Jó lenne, ha nem hamarkodnál el a dolgot, mert a fiúknál még csak most következik majd a növekedési időszak. Ki tudja, milyen csodálatos fiú-pillangó jelenik majd meg előtted őszre, amikor újra iskolába jártok.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Háborús hagyományok a sportpályán

Amikor hakát táncol a maori, és ordít is hozzá, akkor jó lesz vigyázni

Az új-zélandi maorik tánca a haka. Szöveg is jár hozzá, amit nem énekelve, hanem ordítva mondanak. Harci táncról, és annak megfelelően durva szövegről van szó, amelytől a maori harcosok szinte önkívületi állapotba kerültek. És jaja volt annak, aki ezután velük megütközött. Igaz, ők sem számolták veszteségeiket.

A haka valamikor az 1800-as évek elején jött létre, egy törzsfőnök nevéhez fűződik, aki rejtőzködése során alkototta meg a Ka Mate, Ka Mate (Meghalok, meghalok) című haka szövegét. A haka valójában az ősi maori táncok gyűjtőneve, amelyeket háborúba indulva adtak elő. A falu elhagyásakor is, de leginkább a csatatéren, amikor már farkasszemet néztek az ellenséggel. Agresszív mozdulatokból áll ez a tánc, és fenyegető szöveg társul hozzá.

Ma leginkább a világ élvonalába tartozó új-zélandi rögbiválogatott, az All Blacks adja elő mérkőzés előtt, de a kosárlabdázóknál is hagyománnyá vált. A szilaj agresszivitás azonban sokkal jobban illik a rögbizókhoz, hiszen azt a sportot nem a piskótapalik, hanem a vasmiskák űzik.

Csak hogy a haka jelen volt a második világháborús hadszíntereken is. Az észak-afrikai hadműveletek idején gyakran felhangzott a haka. A Krétaért folyó harcokban pedig egy legendaszerű történet fűződött a hakához.

Történt, hogy Kréta szigetén sok angol (meg szövetséges ausztrál és új-zélandi) katona zsúfolódott össze. Silány fegyverzettel, ráadásul az állomány fele sebesült volt. A sziget biztonságát az angol hadi-

Harcra készülő maorik Észak-Afrikában a második világháborúban

tengerészet biztosította, ám a levegőben akkor már a német volt az úr, ezért a szigetre ejtőernyősök ezreit dobta le. Őket tartották abban az időben a világ legveszélyesebb és legképzettebb katonáinak. De nem volt könnyű dolguk. A sziget lakossága nem állt melléjük, a szövetségesek pedig mindenáron lassították előrenyomulásukat, hogy saját sebesültjeiket eljuttassák a kikötőkbe, ahol szállítóhajók vártak rájuk. A maorikról meg a hakáról szóló legenda ebben a napokban született, és nem nélkülözte a valóságálatot. A maorik eltáncolták a hakát, majd bevették magukat a szőlőültetvényekbe meg az olajfaligetekbe, ahonnan éjszakánként ősi módszerekkel rajtaütöttek a német ejtőernyősökre. A rossz nyelvek szerint,

amelyik ejtőernyős túlélte, az ha rosszat álmódott, akkor a maorikkal álmódott.

Ma már a haka csak a sportpályákon szerepel. De amikor a vasmiska új-zélandi rögbisek farkasszemet néznek az ellenféllel, és torkuhszakadtából olyanokat mondanak: „csak a nyakát!”, „tekerjük le nekik!”, „nagyot a fejére, nehogy megsántuljon...” Nem ezeket mondják, csupán burkoltan üzennek ilyeneket ellenfeleiknek a keménykötésű, tagbaszakadt legények. Megjelenésükben és magatartásukban a kergeslelkű kiképző őrmesterek sem találnának hibát. Durva egy világ...

A haka egyik kísérőszövege állítólag azt mondja: „Ha olyan hangosan kiáltasz, / hogy meghallja a Nap, / akkor holnap is meglátod a Napot.”

Ha néptánc, akkor hölgyek is táncolhatják...

...ha rögbi, akkor csak a vasmiskák

Nyári hangulatban

A kék csillogás...

Ellie Goulding legutóbb 2015-ben jelentkezett lemezzel. Ez volt a harmadik albuma, és a *Delirium* címet kapta. 2017-ben az énekeső beharangozta, hogy új albumot készít, melynek *Brigntest Blue* lesz a címe, azóta pedig az is kiderült, hogy már nem is kell rá sokat várni, hiszen még a nyáron, a tervek szerint jú-

Ellie Goulding

lius 17-én kiadják. Még 2018-ban megjelent a Diploval és Swae Lee-vel közösen készített *Close to Me* című dal, melynek videóját Budapesten forgatták. A következő évben a rajongók már hallhatták a *Flux* és a *Hate Me* című dalokat, idén pedig már a *Worry About Me* és a *Power* című zeneszámokat is. Utóbbi kapcsán az énekeső egy interjúban azt mondta, ez volt az első dal, amelyről biztosan tudta, hogy felkerül a negyedik albumára. A *Brigntest Blue* tizenhárom zeneszámot tartalmaz majd, és egy ún. B-oldal is kapcsolódik hozzá, amelyen további öt szám lesz.

Napsütés, strandolás, görögdinnye...

Harry Styles

Harry Stylesnak 2019 decemberében jelent meg a második stúdiólemeze *Fine Line* címmel, amely világszerte nagy siker lett, a slágerlisták élére tört, dicsérik a kritikusok és a rajongók is. Harry lett az első olyan brit származású férfi szólóelőadó, akinek mindkét albuma az első helyen debütált az Egyesült Államokban. Az albumot turné követte, amely a járvány miatt megszakadt ugyan, de jövőre Európában folytatódik. A lemez első beharangozó dala tavaly ősszel a *Lights Up* volt, ezt követte decemberben az *Adore You*, idén márciusban a *Falling*, nemrég pedig a *Watermelon Sugar*, egy igazi, nyári vakációzást idéző videóklippel, Harry Styles-szal a strandon és a címhez illően görögdinnyével. A videó nemrég jelent meg, a dal pedig ugyebár még a télen, de sokan már ekkor azt mondták, hogy felüdülés a téli hidegben egy ilyen szívet és lelket melengető dalt hallani, hiszen még a legnagyobb fagyokban is elhozza a nyári érzést.

A víz alatti csodás világ...

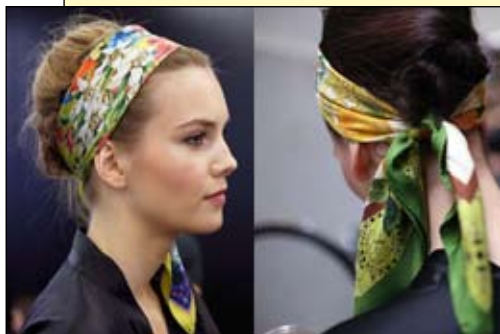
A Belau budapesti downtempo, electronica, trip-hop, chillwave duót Kedves Péter és Buzás Krisztián alkotja. A zenekar bemutatkozó lemeze, a *The Odyssey* 2016-ban jelent meg. Az albumra felfigyeltek mind a kritikusok, mind a rajongók, így már nagy érdeklődés övezte a következő lemezt. A második albumuk *Colourwave* címmel nemrég meg is jelent. A felvevő dala a *Rapture*, amelyben Kirstine Stubbe Teglbjærg működött közre. A dalhoz egy klip is társult, amelyhez Rivasz Gergő készített egy különleges animációs technikájú videót, amely a víz alá is elkalauzolja a nézőket. A Belaura egyébként is jellemzőek a mediterrán térség zenei ismertetőjegyei, az ebből

Belau

fakadó életérzés, a formáció fő motívuma pedig a tenger. Ez nincs másképp az új dalaiknál sem, amelyek szintén utazásra invitálnak. Az is jellemzi az együttest, hogy különböző énekesnőket kérnek fel közreműködésre. A Belau világszerte az egyik legkeresettebb magyar zenekar, és már számos népszerű nemzetközi fesztiválon lépett fel. Idén a turnéjuk sajnos elmaradt a járvány miatt, de az ősz folyamán majd minden bizonnyal pótolják.

Nyári frizuraötletek

Egy könnyű és egyedi hajviseletre vágysz, de kifogytál az ötletekből? Egy-két kiegészítővel gyorsan feldobhatod a frizurádat. Nyáron a legegyszerűbb frizura a copf. Nem kell azonban mindennap ugyanúgy összefognod. Tedd egyedibbé, vigyél bele egy kis változatosságot. A fej középső részén válassz külön egy körülbelül 5 centis sávot, és a maradék haját kösd össze a fejtetőn. Ezután a kimaradt részt fésüld hozzá az ujjaiddal a haj többi részéhez, és lazán kösd hozzá egy hajgumival. A felső részt csattal is

feltűzheted, illetve egy hajráffal is díszítheted még. Mindent bele! Egy egyszerű copfot is fel lehet dobni, ha sima hajgumi helyett valami más kerül bele. Mondjuk egy karkötő vagy díszes ékkő. De akár a saját hajaddal is összekötheted.

Mi lehet szebb, mint dísz a hajban? Lehet masni, virág, akár kendő. Még akkor is, ha nem élő virágokkal díszítetted a frizurádat. Hajpántok, hajdíszek, csipeszek, hajtűk, kendők – ezek a kiegészítők nagyon szépek, és még a hajadat is megfogják. A finom, selymes anyagokból készült kendők még akkor is szuper frizurát varázsolnak, ha nem vagy éppen topformában. Hajtsd le a fejedet, és kezd így a szárítást. Ha a tövek nagyjából megszáradtak, hajtsd hátra az egészet, és kéttincsenként tekerd össze. A hajszárítóval szárítsd a tincseket, míg teljesen meg nem szárad a hajad. Ha kibontod, máris megvan a hullámos alap.

Milyen nőies is tud lenni egy szép konty! Az egyszerűbb kontyoknak az alapja a tekerés és csavarás. Pár mozdulat, és kész is az egyedi frizura.

Tévhitek a napozásról

Az önfeledt napfürdőzésnél nincs is jobb, de azért nem árt, ha a dolgok mögé látsz. 1. tévhit: A napszemüveg viselése csak divat kérdése. Az, hogy egy napszemüveg divatos, csak mellékes. A napszemüvegeket azért találták ki, hogy megóvják az érzékeny szemet a sugárzástól. Éppen ezért feltétlenül érdemes beszerezni egyet, mely UV-szűrővel van ellátva. Ha a napszemüveged lencséjén nincs szűrő, akkor még jobban károsítod a szemed, ugyanis a pupillák a sötétben kitágulnak, és még több fényt eresztenek be.

2. tévhit: A szolárium kevésbé káros, mint a napozás. Sokan abban a tévhitben élnek, hogy a szoláriumban kevesebb sugárzás éri őket, mintha kifeléknének a napra. Ez nem igaz! A szoláriumban az UVA-sugarak jóformán minden akadály nélkül jutnak el a bőrre.

3. tévhit: Nem kell mindig új naptejet venni. Vásárlás és használat előtt mindig nézd meg a szavatosságot! Bár a tavalyi krém valószínűleg még jó, mivel sok időt állt bontott állapotban, és valószínűleg elég sokat volt a forró napsütésen is, már nem nyújt elég hatékony védelmet.

4. tévhit: Mivel a nap szárítja a bőrt és nekem zsíros a bőröm, nem kell naptejet használnom. Tény, hogy a nap jól tesz a pattanásos, zsíros bőrnek, hiszen szárítja azt, de ettől függetlenül mindenkinek kell naptejet használnia.

5. tévhit: Bőven elég, ha napozáskor bekenem magam. Ugyan a legtöbb naptej tartalmaz azonnali védelmet biztosító

fényvédőt, ezek hamar leáznak és lekopnak. Ezért ajánlott legalább napozás előtt 30 perccel bekenni magad.

6. tévhit: Van rajtam top, úgyhogy csak a fedetlen részekről kell gondoskodnom. Az igazság az, hogy a fehér pamutpóló is csak alacsony számú védőfaktornak felel meg. Tehát attól még nem vagy teljesen védve, hogy póló van rajtad.

7. tévhit: Egyszeri krémezés is elegendő. Az izzadás miatt a krémekben levő szűrők nem tudják maximálisan kifejteni hatásukat. Ezért, ha napon tartózkodsz, legalább óránként krémezd be magad újra! Fürdés után pedig zuhanyozz le, töröld magad szárazra, és újra tetőtől talpig kend be magad.

8. tévhit: Minél többet napozok, annál barnább leszek. Ez csak az első néhány napra igaz. Később, amikor már elérted a legerőteljesebb barnaságot, már nem fogsz jobban barnulni.

Tréfás közmondások

Addig üsd a vasat, amíg el nem lopják a kalapácsod.
Aki másnak vermet ás, valutában kéri meg az árát.
Drága húsnak is híg a leve.

Újramagyarázó szótár

agg sarkvidéki: őszkimó	képmutató vasutas:
Attila: hunfoglaló	szemaforgató
ápolónő: lázvezetőnő	kidőlt sürgőnyőznő:
bemondónők kiejtési	távírosszlop
versenye: bakiviadal	kisebb határsértés:
cukrászmester: habvezér	incifincidens
ebvásár: kutyavetve	kőműves hasonmása:
folyosói vita: gangzavar	malteregő
főkőnyvelő: számfényvesztő	lóápolószer: kancaface
háromkerekű vagány:	lemezlovas: diszkópásztor
stricikli	marhalevelek kezelője:
hitel: bankcsapda	tulokkönyvvezető
ideális sütődés: eszménypék	méregpohár: keserleg
kapca: lábfejkendő	tömörség: mondanivelő
	tűzhely: parázsfészek

AVTÍDROF

Észrevettétek, hogy visszafelé mit jelenet: avtídrof? Figyeljétek meg a következő szavakat, majd a mondatokat, mert fordítva olvasva is értelmes szavakat, mondatokat kapunk:

mozi (izom)	Ah, tán nátha?
nyávogni (ingovány)	Goromba rab morog.
kard éle (elédrak)	A tálamba bab, maláta.
A sári pap írása.	Életem Etelé.
Indul a kutya s a tyúk	Te mező neveled eleven
aludni.	őzemet.
Némedi pap ide mén.	Kitűnő vót rokonok
A fasori pap papirosa fa.	orrtövön ütik.

FOGAS KÉRDÉS

Szomjas aratók

Egy meleg napon 6 arató 8 óra alatt iszik meg egy hordó kvászt. Hány arató iszik meg egy ugyanekkora hordó kvászt 3 óra alatt? (A kvász/kvasz rozs- vagy árpakenyérből erjesztett, gyenge szesztartalmú savanykás ital.)

Keresd a pandát!

TUDOD-E?

Ki és mikor találta fel a dominót?

Úgy tudni, hogy aki kieszelte, egy rablólovagból lett bencés rendi szerzetes volt, Alois Sigebertnek hívták. A valaha vidám és zajos élethez szokott barát öregségére az olaszországi Monte Cassino kolostorában tengette napjait, őszinte bűnbánattal hajdani vétkei miatt, de mi tagadás: kissé unatkozva. Elhatározta hát, hogy életet visz a kolostor komor falai közé, s megszerkesztette az újfajta játékot, amelyhez szerzetestársai között hamarosan lelkes partnerekre lelt. Az már az eredeti szabályokban is szerepelt, hogy a győztesnek a játék végén "dominó"-t kell mondania, jelezvén, hogy úrrá lett a helyzeten. A dominó szó jelentése ugyanis úr. Végül ez lett a játék neve. Pár év múlva Itália-szerzte, majd az egész világon megtanulták játszani. Mindez a XVIII. században történt, de a játék máig eleven.

Találd ki!

Melyik vízben nincsen homok?
Mi nyílik ki reggel leghamarabb a házban?
Melyik mérték a legolcsóbb?
Mi szól egyformán a világ minden nyelvén?
Aki a nevemet kimondja, megsemmisít.

Eltévelygett közmondások

Tégy rendet a következő közmondásokban:

Sokat akar a szarka, keveset fog.

Ki mit főzött, úgy alussza álmát.

Aki másnak vermet ás, nem bírja a farka.

Ki mint veti ágyát, egye meg!

Aki sokat markol, maga esik bele.

(Megoldás:
Találd ki! – könnyű, szem, szemérmérték, visszhang, csend
Eltévelygett közmondások – Sokat akar a szarka, nem bírja a farka. Ki mit főzött, egye meg! Aki másnak vermet más, sokat markol, keveset fog.
Szomjas aratók – ha 8 óra alatt 6 arató iszik meg egy hordóval, akkor 4 óra alatt 12 arató issza meg ugyanezt a mennyiséget. Ennél négyszer kevesebb idő, vagyis 1 óra alatt négyszer ennyi arató, vagyis 48 iszik meg egy hordóval. 3 óra alatt ennek a harmada, vagyis 16 arató.
Keresd a pandát! – alulról a harmadik és negyedik sor között, jobbról a negyedik és ötödik fej között)

Mi zavar?

- Téged mi zavar jobban, a tudatlanság vagy a közöny?
- Nem tudom, és nem is érdekel!

Hideg

- Jaj, komám, de könnyen vagy öltözve! Nem kevés ebben a hidegben ennyi ruha? - A ruha elég lenne, csak a hideg túl sok hozzá.

Életnagyságú

- Bemegy egy férfi a fényképészhez.
- Mondja, tudnak életnagyságú nagytást is készíteni?
- Természetesen, uram.
- Pompás! Akkor itt egy dia az Eiffel-toronyról...

Hajótöröttek

- Két hajótörött evickél egy tutajon. Az egyik egyfolytában ordít:
- Segítség! Segítség!
- A társa rászól:
- Ne csapj ilyen rettenetes ricsajt! Elfelejtetted, hogy a Csendes-óceánon vagyunk?

McDonald's

- Bemegy az amerikai a McDonald'sba, majd kér 3 Big Macet, 2 nagy adag sült krumplit és 3 csokiturmixot.
- Adhatok még valamit? - kérdezi a pultos.
- Igen, egy diétás kólát szeretnék.

Trombita

- Kapor elmegy vendégségbe, és nagyon megtetszik neki a háziak Frédi nevű papagája, mert be nem áll a szája, és mindenkit utánoz.
- Jópofa ez a madár! - mondja elragadtatottan.
- Különösen akkor, amikor a trombitáló férjemet utánozza! - mondja a háziasszony.
- Azt is tud? És hogy tudja a kis csőrében megtartani azt a nehéz hangszert?

Indiánok

- Egy tudós professzor találkozik két indiánnal:
- Elnézést uram, maga milyen indián?
- Inka.
- És a barátja?
- Ő méginkább.

Idős néni

- Egy vastag szemüveget viselő idős néni megszólít egy kiskgyereket az utcán:
- Kisfiam, átvezetnél engem az utca másik oldalára?
- Szívesen. Ott tetszik lakni?
- Nem, ott parkol az autóm.

Rablás

- Elkapnak a rendőrök egy betörőt, amint az éjszaka közepén nagy zsákkal jön ki egy kis üzletből. Kérdezik tőle:
- Miért pont ezt az üzletet rabolta ki?
- Ez volt a legközelebb. Tudják, nem akartam sokáig őrizetlenül hagyni a lakásomat.

Baleset

- A vasútállomásra felvesznek egy új váltókezelőt. Az állomás vezetője vizsgáztatja az új embert:
- Mondja, mit csinálna akkor, ha az egyes vágányon északról jönne az Északi gyors, és ugyancsak az egyes vágányon haladna északi irányba a Déli gyors?
- Felhívnám a bátyámat.
- Na és miért?
- Mert sosem látott még ekkora balesetet!

Tojás

- Egy férfi az országúton autózik, és meglát egy tanyát, ahol tojást árulnak. Megáll, kiszáll, és megkérdezi, hogy mennyibe kerül a tojás. A gazdasszony sorolja:
- 11 dinár a kisméretű, 13 a közepes, 15 a nagy, és 8-ért adom a repedt héjúakat.
- Jó, akkor repessen meg nekem húszat abból a nagyból!

Cipőpaszta

- Egy férfi érdeklődik a vegyesboltban:
- Cipőpaszta van?
- Hogyne, kérem. Milyen cipőre?
- Negyvenkettesre.

Bűzös borz

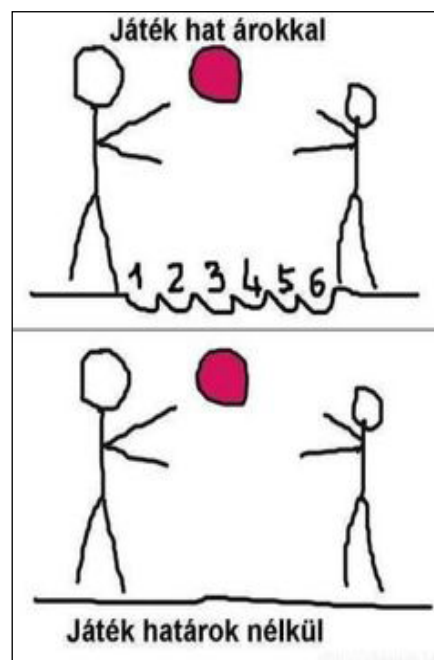
- Egy hallgató betelefonál a rádióba:
- Beköltözött egy bűzös borz a pincémbé. Mit tegyek?
- Nyissa ki a pinceajtót, és kenyérmorzsákból rakjon ki útvonalat, ami a kertbe vezet. Egy óra múlva újra telefonál a hallgató:
- Most már két bűzös borz van a pincémbe!

Jósnál

- A tenyérjósnál:
- Mivel tartozom?
- Ötven euróval azért, mert megmondtam a jövőjét. Százzal meg azért, mert megtartom magamnak a múltját!

Beszélő óra

- Kovácsékhoz vendégségbe mennek Tóthék. Az előszobában Tóth meglátja, hogy egy kalapács van a falra akasztva. Megkérdezi Kovácsot:
- Te, miért van a falon ez a kalapács?
- Hát, ez a mi beszélő óránk.
- Hogyan működik? - kérdi Tóth. Kovács odamegy a falhoz, leveszi a kalapácsot, és rávág a falra. Egyszer csak megszólal egy dühös hang a másik oldalról:
- A francba! Tizenegy óra múlt öt perccel, és az embert nem hagyják aludni!

Jusztika igazsága *Vakációóóó!!!*

Bizony, barátaim. A nyári szünet ideje is elérkezett. Eredetileg arról akartam írni a mai számban, hogy mennyire elegendő van Billie Eilish-ből. Nem értem, hogy lehet annyi rajongója, mikor a videóklipjei undorítóak, a zenéjét meg végighallgatni sem bírom. Még Andrea is totál odavan érte, pedig ez rá egyáltalán nem jellemző... Na, mindegy. Mint mondtam, csak akartam róla írni. (Mármint Billie Eilish-ről.) A vakáció ugyanis sokkal érdekesebb téma nála, és végül is méltóképp kell lezárunk Jusztika kalandjait, mert lehet, hogy jövőre már nem találkozunk. Persze én szeretnék, de ha találnak nálam jobb író, akkor... Egyszóval még bármi közbejöhethet. Na, de addig is térjünk rá a vakáció témájára. Nem tudom, ti hogy vagytok vele, de engem az idén nem fogott el az a boldogító érzés, ami régen mindig, mikor

tanév végén kiléptem az iskola kapuján. Egyszerűen nem könnyebbültem meg, nem éreztem úgy, hogy egy szakasz lezárult az életemben... És nem túlzok. Csak a napokban kezdtem felfogni, hogy tulajdonképpen vakáció van. Felgyorsult az idő... A természetben is rendellenes változásokat észleltem. Nem érkezett meg még az igazi nyár... Aztán azt sem tudom, mit fogok csinálni a vakáció ideje alatt. Persze sokat olvasok, röplabdázok, zongorázok, meg a testvéreimmel is játszok majd. Remélem, lesz lehetőségünk a nyaralásra, de Mamihoz mindenképpen elmegyünk pár hétre. Igazából nem is tudok mit mondani most nektek. Örüljétek a vakációnak, és használjátok ki ezt az időszakot. Én legalábbis erre fogok törekedni. Mert az idő elmúlik, és nem tudjuk, mi vár ránk holnap. Kellemes vakációt mindenkinek! ☺

IV. LUDASI NÉPZENEI TÁBOR
LUDAS, 2020

MINDEN NÉPDALOKAT
ÉS CITERAJÁTÉKOT
KEDVELŐ
GYERMEKET, FIATALT
SZERETETTEL VÁRUNK!

**12-17
JÚLIUS**

VÁRUNK SZERETETTEL!

INFORMÁCIÓ:
E-MAIL: NEPZENEITABORLUDAS@GMAIL.COM
TEL.: +381/69 5541 216
+381/65-35-53-514

2020. JÚNIUS 22-26.

**JÁTÉKOS
KÓDOLÁS**
8-11 ÉVESEKNEK

IZGALMAS INFORMATIKATÁBOR A VM4K-BAN

Regisztrálni a VM4K Facebook-oldalán, illetve a +381(0)24-672-110-es telefonszámon lehetséges 2020. június 1-jétől!

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: Ökrész Rozália ■ Főszerkesztő: Varjú Márta ■ Felelős szerkesztő: Török Erna ■ Grafikai szerkesztő: Buzás Mihály ■ Lektor: Tóth Eszter ■ Állandó munkatársak: Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Major Evelin, Nagy Magdolna ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvideken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs